

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та управління підприємництвом

Кафедра загальної економічної теорії та економічної політики

ЧЕРНЕНКО АНАСТАСІЯ ЮРІЇВНА

**СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ В ТГ**

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Автореферат

кваліфікаційної роботи на здобуття

освітньо-кваліфікаційного рівня - бакалавра

зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

на тему:

**СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ В ТГ**

м. Одеса - 2024

Дипломною роботою є рукопис.

Робота виконана на кафедрі загальної економічної теорії та економічної політики Одеського національного економічного університету Міністерства освіти і науки України.

Керівник: кандидат економічних наук, старший викладач

Шатненко Катерина Олегівна

старший викладач кафедри загальної економічної теорії та економічної політики Одеського національного економічного університету, м. Одеса.

Рецензент: голова селищної ради

Бойко С. С.

Голова селищної Березнегуватської ради, Баштанського району,
Миколаївської області

Захист відбудеться на засіданні Державної екзаменаційної комісії в Одеському національному економічному університеті за адресою: 65082 м. Одеса, вул. Преображенська, 8.

З дипломною роботою можна ознайомитися на кафедрі загальної економічної теорії та економічної політики Одеського національного економічного університету за адресою: 65082 м. Одеса, вул. Преображенська, 8, ауд. 315.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Взаємодія громади та її органів влади з населенням потребує розвинутих інструментів соціальної політики.

Соціальні проекти можуть сприяти покращенню умов проживання, наданню освітніх та медичних послуг, створенню робочих місць і підвищенню рівня життя громадян.

Розробка та реалізація соціальних проектів може включати в себе залучення фінансових та інших ресурсів від різних стейкхолдерів, включаючи державні та недержавні організації.

Соціальні проекти можуть бути спрямовані на розвиток територій в збалансований спосіб, враховуючи економічні, екологічні та соціальні аспекти.

Аналіз потреб і пріоритетів конкретної громади може вказати на те, які саме соціальні проекти будуть найбільш ефективними та необхідними для забезпечення добробуту її населення.

Сучасні тенденції в розвитку громадянського суспільства підкреслюють важливість участі громадян у прийнятті рішень щодо соціальних проектів. Такий підхід сприяє врахуванню реальних потреб та вподобань населення при формуванні і реалізації проектів.

Використання інноваційних технологій може відігравати ключову роль у реалізації соціальних проектів в ТГ. Це може включати в себе впровадження цифрових рішень для поліпшення доступу до освіти, медичних послуг та ефективного управління ресурсами.

Акцент на ефективності і результативності соціальних інвестицій стає важливим аспектом розгляду теми. Оцінка впливу соціальних проектів на розвиток громади та покращення якості життя є ключовим елементом аналізу.

Зважаючи на швидкі зміни в сучасному світі, важливо вивчати, наскільки соціальні проекти можуть бути адаптовані до нових викликів та змін в соціальному середовищі.

Співпраця між різними секторами, такими як державні органи, бізнес, громадські організації, може стати ключовим фактором у забезпеченні успішності соціальних проектів в ТГ. Взаємодія різних суб'єктів може забезпечити більш ефективне використання ресурсів та надати різноманіття підходів до розв'язання соціальних проблем.

Обрана тема дозволяє вам глибше вивчити вплив соціальних проектів на розвиток територіальних громад та їх роль у впровадженні соціальної політики на місцевому рівні.

Проблеми становлення та поширеного впровадження соціальних проектів зокрема в їх взаємопідтримці у процесах розвитку територіальних громад, досліджується в публікаціях наступних науковців: В. Бабаєв, В. Вакуленко, О. Васильєва, І. Ковтун, Т. Кравченко, В. Куйбіда, М. Латинін, М. Лахижа, Т. Маматова, В. Толкованов, С. Хаджирадева, І. Хожилота інші.

Мета і завдання дослідження. Основною метою дослідження є комплексний аналіз соціальних проектів як інструменту реалізації соціальної політики в ТГ.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі головні завдання:

- 1) розглянути сутність та основні складові соціальної політики;
- 2) дослідити сутність та види соціальних проектів;
- 3) виокремити механізм управління соціальним проектом;
- 4) проаналізувати фінансове забезпечення соціальних проектів;
- 5) розглянути процедуру моніторингу соціальних проектів;
- 6) визначити роль органів місцевої влади в підтримці соціальних проектів;
- 7) провести аналіз соціальних проектів в ТГ;
- 8) дослідити проблеми та перспективи реалізації соціальних проектів в ТГ;
- 9) надати рекомендації щодо покращення механізмів реалізації соціальних проектів.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають при реалізації соціальних проектів в ТГ.

Предметом дослідження є соціальні проекти як інструмент реалізації соціальної політики в ТГ.

Методи дослідження. Літературний огляд: аналіз публікацій, наукових статей та законодавчих актів, що стосуються соціальних проектів та соціальної політики в ТГ.

Емпіричні методи. Спостереження: аналіз та спостереження за реальними соціальними проектами в ТГ для визначення їхнього впливу на громаду.

Аналіз даних. Статистичний аналіз: використання статистичних методів для обробки та аналізу даних, отриманих внаслідок емпіричних досліджень.

Порівняльний аналіз: порівняння з іншими регіонами: Вивчення та порівняння досвіду впровадження соціальних проектів в ТГ з іншими регіонами чи країнами.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вона надає конкретні рекомендації та інсайти для впровадження ефективних соціальних проектів у контексті громадського самоврядування. Деякі аспекти її практичного значення включають:

Покращення якості життя мешканців: дослідження розкриває, як соціальні проекти можуть сприяти поліпшенню соціально-економічного становища та загального благополуччя мешканців ТГ.

Оптимізація соціальної політики: результати роботи можуть слугувати основою для розробки стратегій та політик у сфері соціальної політики в ТГ, спрямованих на досягнення конкретних соціальних цілей.

Створення партнерств: робота може надати підґрунтя для встановлення партнерств між ТГ, громадськістю та іншими зацікавленими сторонами для спільної реалізації соціальних проектів.

Підвищення участі громади: інформація про те, як громада може брати активну участь у розробці та впровадженні соціальних проектів, може сприяти зміцненню громадянської участі та самоврядування.

Інновації в реалізації соціальних програм: робота може висвітлити інноваційні методи та підходи до реалізації соціальних проектів, що можуть бути використані для вдосконалення програм у сфері соціальної політики.

Узагальнюючи, робота вносить конкретний внесок у розуміння та розвиток механізмів впровадження соціальних проектів в ТГ, сприяючи практичному застосуванню отриманих знань для поліпшення соціального благополуччя громади.

Структура і обсяг роботи. Робота викладена на 77 сторінках формату А4 і складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який включає 49 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дипломної роботи, визначено її мету, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано практичне значення.

У першому розділі **«СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ»** було визначено сутність та основні види соціальної політики; розглянуто суспільні відносини, що виникають при реалізації соціальних проектів в ТГ як об'єкт дослідження.

Підходи до визначення сутності соціальної політики різні; не існує загальноприйнятого чи найбільш часто використовованого визначення. Усі ці підходи, на нашу думку, можна розділити на три групи. В одній групі мета соціальної політики розглядається в контексті соціально-трудова відносин і орієнтована на їх стабілізацію, регулювання відносин між працею і капіталом.

Узагальнюючи різні підходи, на нашу думку, можна дати таке визначення: соціальна політика – це сфера державної та громадської діяльності, основною функцією якої є створення та забезпечення соціального захисту населення, що реалізується у формі соціальної платежі, соціальні послуги та інші види взаємодії для забезпечення умов життя людини. Як зазначає С.М. Бондаренко та Н.В.Бугас, соціальна політика спрямована на забезпечення добробуту громадян шляхом надання їм можливості отримати необхідні матеріальні, культурні та духовні блага.

Сутність соціальної політики відображається у відповідних пріоритетах і цілях, ключовими з яких є підвищення рівня та якості життя населення, формування «середнього класу», подолання бідності, усунення соціальної нерівності, розширення населення; захист прав працівників, формування високопродуктивного трудового потенціалу, підвищення цін на робочу силу, забезпечення зайнятості; соціальний захист, адресне піклування про людей, поширення соціального забезпечення населення; зміцнення генофонду народу, його фізичного і морального здоров'я та інтелектуального потенціалу; забезпечення розвитку людського капіталу; створення громадянського суспільства, формування теоретичних і практичних засад

(моделей) соціальної держави, ідеологізація цього процесу; пріоритет загальнолюдських цінностей та механізм їх реалізації, відродження соціальної інфраструктури, вдосконалення системи освіти, науки, охорони здоров'я, житлових умов, забезпечення продовольчої безпеки

В Україні виділяють такі основні напрями соціальної політики:

- політика розподілу та перерозподілу суспільного продукту (політика формування доходів населення);
- політика стимулювання найманої праці;
- політика формування доходів власників засобів виробництва і капіталу;
- політика прямого оподаткування доходів;
- політика непрямого оподаткування доходів;
- політика оподаткування майна населення;
- політика індексації доходів населення;
- політика надання пільг (компенсацій і пільг); політика обмеження тіні (доходи);
- демографічна політика;
- політика зайнятості та охорони праці;
- політика соціального забезпечення та соціального страхування;
- політика гармонізації соціально-економічних інтересів та забезпечення соціального діалогу.

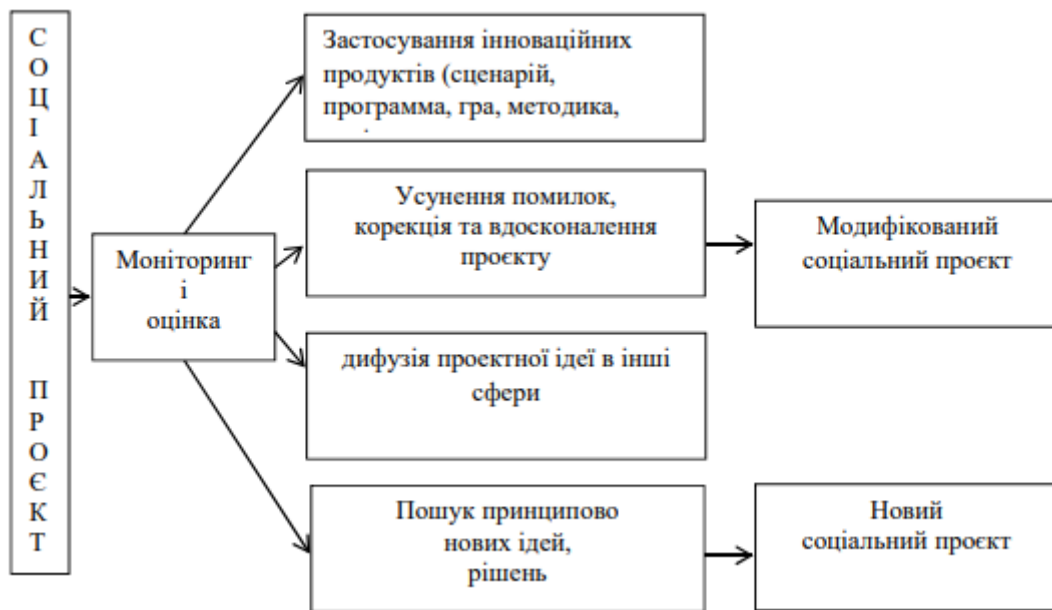
Механізмом впровадження внутрішніх інновацій є соціальні проекти. Якщо раніше більшість соціальних проблем вирішували державні інститути соціальної сфери, то в нових умовах активізуються громадські організації, які швидше реагують на виклики сучасності, впроваджуючи соціальні проекти. Соціальні проекти є одночасно і інноваційним продуктом, і інноваційним процесом, оскільки включають етапи від розробки ідеї до її реалізації. Соціальні проекти відповідають таким критеріям:

- своєчасність - практичне вирішення соціальної проблеми безпосередньо на місцях при її загостренні;
- адресність – прямий вплив на цільову групу та опосередкований вплив на місцеве суспільство;
- доступність – вибір методів і форм діяльності, що відповідають соціально-психологічним особливостям цільової аудиторії;
- прозорість – проведення інформаційної кампанії про хід та результати соціального проекту,
- відповідність цілям і потребам організацій (бенефіціарів) і донорів;
- ефективність – задоволення потреб особи, групи, спільноти).

У зв'язку з цим для вирішення або мінімізації соціальних проблем та отримання стійкого ефекту від інновації важливо не лише реалізувати етапи

життєвого циклу соціального проекту, а й розвивати його після припинення фінансування. . При цьому можливі різні шляхи розвитку ідеї проекту:

- використання втіленої ідеї у вигляді інноваційного матеріалу чи ідеальних продуктів (сценаріїв заходів, ігор, методик, технологій, соціальної реклами тощо) у подальшій діяльності;
- усунення помилок, виправлення та вдосконалення ідеї (проекту), розробка нового проекту на основі модифікованої ідеї;
- пошук принципово нових ідей і рішень для розвитку нових соціальних проектів;
- поширення ідеї проекту в соціальну роботу з іншою категорією клієнтів або для вирішення іншої соціальної проблеми (рис. 1.1).

У другому розділі - «**АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ**» - було досліджено сутність механізму управління соціальним проектом.

Головна мета соціального проектування – створення соціальних проектів. Соціальний проект – це соціальна інновація, розроблена ініціатором проекту, метою якої є створення, модернізація або підтримка матеріальних чи духовних цінностей у зміненому середовищі, яке має просторово-часові та ресурсні межі та чий вплив на людей визнається позитивним у з точки зору його суспільної значущості. Необхідність соціального проектування визначається:

1) суспільна потреба в цілеспрямованому, планомірному, систематичному та контрольованому розвитку об’єктів соціальної сфери:

2) необхідність створення динамічних соціальних систем, які характеризуються внутрішньою рівновагою та гармонією по відношенню до інших систем:

3) потреба в реалізації соціальної творчості. Це завжди характерно для соціальних революцій, а часом і для реформ.

Соціальна норма (лат. *norma* — міра, вказівка, правило, закон) — зразок, правило, принцип діяльності, визнаний соціальною організацією (системою,

групою) і тією чи іншою мірою встановлений для виконання її учасниками. Якщо цінності здійснюють більш загальну, стратегічну регуляцію поведінки, то норми конкретно вказують, які дії і вчинки люди зобов'язані робити.

Зараз багато експертів говорять про певну кризу соціальної політики, спричинену нібито кількома факторами. Перший – це відсутність стратегії і тактики дій держави в цій сфері та прогнозу соціальних наслідків управлінських рішень, що приймаються органами влади. До цього додайте нерозвинені форми участі громадськості в державному управлінні, а також законодавчо не закріплену відповідальність органів державної влади за сучасний стан життя громадян. Духовна сфера істотно відрізняється від інших сфер тим, що в її основі лежить духовне виробництво, а точніше творчість як складне, багатогранне явище.

Суб'єктами соціального управління є спеціалізовані державні та недержавні органи і служби, в тому числі соціальної сфери, сфери праці та ін. Координатором в управлінні процесом реалізації соціальної політики, безсумнівно, є уряд, державні установи - міністерства, відомства та їх підрозділи. У найширшому розумінні суб'єктом соціального управління є все населення країни. Розглянуті особливості соціальної політики та соціальної роботи в Україні визначають сутність і характер концептуальних засад її розробки та практичної реалізації. Таким чином, у процесі еволюції соціальне проектування відокремлюється від технічного проектування і з часом вбирає властивості прогнозування, конструювання та планування. Необхідність соціального проектування усвідомлюється лише тоді, коли завдання управління починають поширюватися на сфери, де традиційні процедури та методи управління неефективні.

До механізмів правового регулювання професійної діяльності спеціалістів соціальних служб і соціальної роботи належать:

1. кодекси поведінки та стандарти практики;
2. освітньо-кваліфікаційні вимоги до тих, хто стає соціальним працівником;
3. вимоги до навчальних закладів, які готують соціальних працівників різного рівня;
4. реєстрація (ліцензування) суб'єктів надання соціальної допомоги;
5. Дисциплінарні заходи до порушників професійних стандартів.

Згідно з науково-експертними твердженнями, важливою умовою розробки та реалізації соціальних проектів є обґрунтування їх доцільності – цінності, значущості, корисності, ефективності, прийнятності та здійсненності в певний період часу. Спираючись на багаторічний досвід розробки соціальних проектів та участі в їх реалізації на національному та місцевому рівнях, науковці виділяють такі важливі показники, за допомогою яких обґрунтовується доцільність реалізації проектів у соціальній сфері:

1. Відповідність цілей соціального проекту пріоритетним напрямкам розвитку держави, затвердженим у відповідних програмних та стратегічних документах, програмах розвитку території реалізації проекту, стратегічно важливим інвестиційним проектам та цільовим програмам за напрямками соціального розвитку. Це дасть змогу визначити доцільність реалізації

представленої проектної пропозиції через її відповідність пріоритетним напрямом соціального розвитку України.

2. Тривалість досягнутого ефекту від реалізації соціального проекту. Ця одна з важливих характеристик соціального проекту показує інвестору, що витрачені ресурси не тільки дали очікуваний ефект, але й продовжують позитивно впливати на представників цільової групи, отримувачів послуг, протягом певного періоду.

3. Соціальний резонанс очікуваного ефекту від реалізації соціального проекту, тобто такий показник дозволить обґрунтувати доцільність соціального проекту, довівши зміст запланованих заходів, кожна з яких на виході є проміжною. продуктом, який може змінити існуючу соціальну ситуацію, задовольняючи потреби більшої кількості людей, ніж цільова група.

4. Значущість (цінність) результатів реалізації громадського проекту з позиції державного, громадського та приватного секторів. Зазвичай цей показник визначається як користь, яку отримують усі зацікавлені сторони в результаті реалізації соціального проекту. Соціальними вигодами від реалізації проектів у державному секторі можуть бути: - зниження рівня безробіття чи злочинності; створення нових високооплачуваних робочих місць; зміни в структурі зайнятості населення; розширення спектру соціальних послуг або зменшення їх вартості тощо.

5. Ефективність інвестування в соціальний проект, яку можна виявити за допомогою соціального ефекту, який характеризує ступінь задоволеності населення якістю життя, тобто дає уявлення про кількісну сторону досягнутих соціальних цілей для заради чого розроблено та реалізовано інвестиційний проект, а також соціальної ефективності, що свідчить про підвищення якості життя людей у результаті соціальної інвестиційної діяльності.

Різні види соціальних проектів, залежно від джерел їх фінансування, подано на рис. 2.1.

З 1997 р. в Україні за фінансової участі Міжнародного банку реконструкції та розвитку реалізовано низку соціальних проектів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Соціальні проекти за фінансовою участю Міжнародного банку реконструкції та розвитку

Соціальні проекти	Мета соціального проекту	Термін реалізації соціального проекту	Вартість соціального проекту
Проект підтримки соціального захисту	Підвищення ефективності функціонування системи надання житлових і комунальних субсидій	1997–1998 рр.	2,6 млн грн
Фонд соціальних інвестицій	Покращення умов життя бідних і вразливих груп населення, розширення можливостей громад та вразливих груп населення у вирішенні місцевих соціальних	2002-2008 рр.	50,2 млн грн

	проблем, створення моделі адресності надання соціальних послуг		
Авансова позика на підготовку запропонованого проекту “Підвищення ефективності управління реформою системи соціального захисту в Україні”	Побудова системи фінансового управління для проекту, впровадження єдиної технології прийому громадян на базі пілотних управлінь праці та соціального захисту населення, розробка та застосування моделі інформування громадян на центральному, регіональному та місцевому рівнях	2004-2006 рр.	2 млн грн
Удосконалення системи соціальної допомоги	Реформування системи соціального захисту населення шляхом забезпечення адресності та підвищення ефективності управління програмами соціальної допомоги	2006-2012 рр.	101,8 млн грн
Модернізація системи соціальної підтримки населення України	Підвищення надання соціальної допомоги та соціальних послуг для малозабезпечених сімей, покращення процесу їх адміністрування, підтримка розвитку сімейних форм опіки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів, дітей з обмеженими можливостями, які виховуються в інтернатних закладах	2014-2020 рр.	300 млн грн

Додаткове фінансування для проекту “Модернізація системи соціальної підтримки населення України”	Покращення результатів надання соціальної допомоги та соціальних послуг для малозабезпечених сімей	2020-2023 рр.	150 млн грн
--	--	---------------	-------------

Необхідною складовою та організаційною умовою реалізації проектів є їх моніторинг та оцінка.

Основним завданням моніторингу та оцінки є збір необхідної інформації для прийняття відповідних рішень. Суть моніторингу та оцінки однакова – відстеження процесу та результатів проекту. Відмінності між моніторингом та оцінкою полягають у глибині аналізу інформації: оцінка спрямована на більш глибокий аналіз, ніж моніторинг. Спрощено різницю між моніторингом та оцінкою можна сформулювати так: моніторинг відповідає на запитання «Як справи?» (щоденний моніторинг ситуації, порівняння того, що відбувається з очікуваним результатом). Оцінка відповідає на запитання «До чого це призвело?» і «Чому?», «Скільки?». Великий тлумачний словник сучасної української мови визначає «моніторинг» як постійне спостереження за будь-яким процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату, а також прогнозування та попередження критичних ситуацій.

Необхідною організаційною умовою реалізації проектів та безпосереднього здійснення як моніторингу, так і оцінки соціальних проектів є наявність індикаторів. Індикатори – це кількісні та якісні критерії успішності, які дозволяють виміряти й оцінити рівень досягнення актуальних, поставлених завдань [36, с. 61]. Іншими словами, індикатор – це інструмент, який допомагає з’ясувати: 1) наскільки проект далекий від досягнення цілей і завдань; 2) чи в правильному напрямку рухається проект.

Отже, оцінку можна розглядати як процес детального аналізу результатів діяльності та їх співвідношення з певними плановими показниками з метою визначення рівня ефективності проекту у вирішенні конкретної соціальної проблеми. Найоптимальнішою для оцінки соціальних проектів є запропонована британськими експертами восьмиступенева модель оцінки, представлена на рисунку 2.2.

Повертаючись до питання відмінностей між моніторингом та оцінкою проектів, наведемо основні відмінності в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Порівняння моніторингу та оцінки

Моніторинг	Оцінка
Дає відповіді на запитання, які починаються словом „ЩО?” (що робиться, що зроблено, що за зміни відбулися, що має бути зроблено, що за труднощі виникають тощо)	Дає відповіді на запитання, які починаються словом „НАСКІЛЬКИ?” (наскільки добре зроблено, наскільки значущі зміни відбулися, наскільки вдалося подолати труднощі тощо)
Проводиться постійно в ході реалізації проекту	Проводиться на ключових етапах реалізації проекту
Фіксується те, що відбувається в процесі реалізації проекту для порівняння існуючого стану справ з планом	Аналізуються причини досягнення/не досягнення запланованих результатів
Отримана інформація використовується для поліпшення роботи за проектом	Дає можливість оцінити ефективність проекту та сформулювати рекомендації для подальших проектів

. Під час дослідження, ми дійшли висновків, що причини криються не лише у технологіях проектного управління, недостатня адаптованість яких є лише одним з факторів зниження їх ефективності, а й у існуванні «м'якого» фактору, пов'язаного з недостатньою підготовкою службовців місцевого

самоврядування до розробки та реалізації специфічних соціальних проектів сфери місцевого самоврядування.

У третьому розділі - **«ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ НА РЕАЛІЗАЦІЮ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В ТГ (НА ПРИКЛАДІ ПРОЕКТІВ ПО НАДАННЮ ДОПОМОГИ МОЛОДИХ СІМЕЙ НА РІВНІ МІСЦЕВИХ ГРОМАД ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИХ ОБЛАСТЕЙ)** – було розглянуто соціальний проект по наданню допомоги молодим сім'ям на рівні місцевих громад Івано-Франківської області. Найгірша картина зрозлучень стосується громад: Косова (342 шлюбів (239 шлюбів серед молодих сімей), з них 60 розлучень (42 розлучення серед молодих сімей), Надвірна (503 шлюбів (352 шлюбів серед молодих сімей), з них 58 розлучень (41 розлучення серед молодих сімей), Калуша (618 шлюбів (433 шлюби серед молодих сімей, з них 108 розлучень (76 розлучень серед молодих сімей), Коломиї (824 шлюбів (577 шлюбів серед молодих сімей, з них 131 розлучення (92 розлучення серед молодих сімей) та Долини (317 шлюбів (223 шлюби серед молодих сімей, з них 55 розлучень (39 розлучень серед молодих сімей). Тому саме до цих громад, де найбільше проявляються проблеми молодих сімей та їх розпадів, нами розроблений соціальний проект по створенню Мобільної групи з надання соціально-правової та психологічної допомоги молодій сім'ї.

Метою проекту є підвищення рівня соціально-правової грамотності молодих сімей та соціально-правового захисту шляхом створення сучасної Мобільної групи знання безкоштовної соціально-правової та психологічної допомоги молодій сім'ї на рівні ТГ.

Завданнями проекту виступає:

1. Створити Мобільну групу з надання соціально-правової та психологічної допомоги молодій сім'ї
2. Проаналізувати ступінь по інформованості молодих сімей щодо подолання різних сімейних проблем.
3. Підвищити рівень правової обізнаності молодих сімей з їхніми правами, свободами та інтересами у сфері соціально-правового захисту.

Інноваційністю соціального проекту є:

1. Вперше цільовою групою виступає саме молода сім'я як мала соціальна група двох людей (чоловіка та дружини) з дітьми чи без них, які проживають разом не більше 5 років у громадянському шлюбі чи на основі взаємної довіри, що взяли на себе матеріальну та моральну відповідальність за всіх членів сім'ї, мають сприяти загальному добробуту та саморозвитку кожного із них, вести спільний побут, довіряти один одному і брати безпосередню участь у народженні та вихованні своїх дітей, а вік одруженої пари не може перевищувати 35 років.

2. Вперше створено Мобільну групу з надання соціально-правової та психологічної допомоги молодій сім'ї задля підвищення їх правової обізнаності щодо захисту прав, свобод та інтересів на базі співпраці з адміністративними центрами.

3. Надання послуг саме молодим сім'ям, як особливій категорії осіб, що потребують навчання, надання правових послуг та консультування.

Таким чином, реалізація соціального проекту про створення Мобільної групи з надання соціально-правової та психологічної допомоги молодій сім'ї ("Освіта молодій сім'ї") має бути спрямована на аналіз, прогноз та надання правової допомоги шляхом навчання, інформування та консультування з питань, прав, обов'язків та відповідальності членів сімей у різних видах діяльності, знайомство з пільгами, законодавчими і нормативними документами тощо. Саме така діяльність сприятиме зміцненню статусу сім'ї, підвищить її соціальну значущість у суспільстві, що позитивно позначиться на підвищенні народжуваності дітей та добробуту сімей і зменшення кількості розлучених молодих сімей у громадах.

Під час нашого дослідження, ми виділили найбільші ризики при реалізації проектів соціальної дії та заходи щодо мінімізації даних ризиків.

Ризик 1. Державні закупівлі

Мінімізація ризиків

- забезпечення необхідних фінансових ресурсів в процедурі затвердження бюджету, щоб вчасно розпочати тендери,
- залучення всіх необхідних організаційних підрозділів,
- надання високих пріоритетів завданням, що виконуються з фондів ЄС,
- запровадження адекватної методології управління проектом у спілкуванні між організаційними підрозділами, відповідальними за виконання окремих завдань проекту,
- у графіку процедури передбачити час для внесення змін до тендерної документації за результатами запитань та звернень.

Ризик 2. Людські ресурси (дефіцит компетенції та кадрів)

- запровадження тіснішої співпраці між органами місцевого самоврядування та командою проекту
- підвищення обізнаності проектною командою щодо актуальності та мети проекту,
- залучення органів місцевого самоврядування до реалізації проекту, щоб вони підтримувало команду проекту на кожному етапі,
- забезпечення безперервності роботи проектних команд і повне укомплектування посад,
- запровадження системи стимулювання залежно від своєчасних досягнутих етапів або продуктів проекту,
- чітко визначення ролей та відповідальності на кожному рівні,
- налаштування команди проекту на масштабованість

Ризик 3. Управління ризиками (Відсутність управління ризиками також негативно впливає на реалізацію будьякого проекту).

Мінімізація ризиків

- розділити проект на етапи,

- організовувати регулярні зустрічі, на яких ви обговорюватимете хід реалізації проекту, проблеми та ризики,
- проводити моніторинг та оновлювати реєстр ризиків на постійній основі,
- при відхиленні завжди проводити план коригувальних дій.

Вигоди територіальної громади, на які впливають проекти соціальної дії:

1 Підвищення економічної конкурентоспроможності території та громади
2 Ефективне використання земельних ресурсів громади
3 Ефективне використання природних ресурсів громади
4 Ефективне використання комунальної власності громади
5 Енергозбереження (енергоефективність) при використанні традиційних джерел енергії
6 Підтримка підприємництва, сприятливі умови й належні гарантії започаткування та здійснення підприємницької діяльності
7 Забезпечення зайнятості населення, створення робочих місць
8 Якісні послуги з утримання та обслуговування житла і придомових територій
9 Якісні послуги з водопостачання, водовідведення
10 Якісне освітлення території
11 Належна система прибирання сміття, поводження з твердими побутовими відходами, підтримка санітарного стану території
12 Якісне надання торговельних послуг: комфортні ринки, магазини, малі архітектурні форми, забезпечення прав споживачів тощо
13 Якісні транспортні послуги
14 Якісне надання адміністративних послуг
15 Якісні послуги зв'язку й телекомунікацій
16 Належна якість автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури
17 Кримінальна безпека, зменшення злочинності
18 Безпека життєдіяльності: техногенна, транспортна, природогенна (підтоплення, зсуви і т.п.), трудова (виробнича), безпечне житло і т.і.
19 Якісне надання соціальних послуг
20 Належна охорона здоров'я, якісні, доступні, комфортні медичні послуги
21 Належний екологічний стан території
22 Власне обличчя території (міста), підтримка унікальних місць інтересу, розвиток туризму, імідж території
23 Належна якість та доступність освітніх (шкільних) послуг
24 Належні умови культурного відпочинку, духовного розвитку, занять фізичною культурою і спортом активного дозвілля, розваг, туризму
25 Розвиток самоорганізації громадян, залучення громадян до управління, громадська та політична активність населення

Отже, також можуть виникнути такі проблеми:

- Фінансові обмеження;
- Низька обізнаність громади;
- Відсутність професійного управління;
- Суперечки та конфлікти в громаді;

Перспективи:

- Розвиток фінансових механізмів;
- Освіта та інформаційна кампанія;
- Розвиток управлінських навичок;
- Участь громади;
- Створення партнерств;

Реалізація соціальних проектів у ТГ може бути успішною за умови вирішення зазначених проблем і використання перспективних напрямків розвитку.

Покращення механізмів реалізації соціальних проектів у територіальних громадах (ТГ) вимагає комплексного підходу та урахування різноманітних аспектів. Ось кілька ключових напрямків для покращення цих механізмів:

1. Розвиток стратегічного планування;
2. Залучення громади;
3. Фінансова стабільність;
4. Ефективне управління проектами;
5. Партнерства та мережі;
6. Освіта та навчання;
7. Моніторинг та оцінка;
8. Транспарентність та відкритість;
9. Інновації та технології;
10. Розвиток громадянського суспільства;
11. Сприяння соціальним інноваціям;
12. Екологічна стійкість;
13. Створення соціальних бізнесів;
14. Підвищення інституційної спроможності;
15. Адаптивне управління змінами.

ВИСНОВКИ

Соціальна політика є важливим інструментом управління суспільством, спрямованим на забезпечення соціальної справедливості та поліпшення якості життя населення. Її сутність полягає в систематичному впливі на різні аспекти соціального життя з метою розв'язання соціальних проблем та задоволення основних потреб громадян.

Основні складові соціальної політики включають соціальні програми та послуги, соціальні виплати та допомога, трудову політику, гендерну рівність та інклюзивність, соціальне партнерство та участь громадян тощо. Сумарно, соціальна політика спрямована на створення сприятливих умов для розвитку

кожної особи та громади в цілому, сприяючи формуванню справедливого та гуманного суспільства.

Соціальні проекти представляють собою ініціативи, спрямовані на вирішення конкретних соціальних проблем та поліпшення якості життя громади. Вони базуються на партнерстві, залученні різних стейкхолдерів та спрямовані на досягнення конкретних соціальних цілей.

Механізм управління соціальним проектом – це комплекс організаційних та керівницьких заходів, спрямованих на ефективну реалізацію проекту з метою досягнення соціальних цілей. Він включає в себе планування, виконання, моніторинг та оцінку кожного етапу проекту, а також взаємодію з усіма зацікавленими сторонами. Ефективне управління передбачає чітке визначення завдань, ресурсів, відповідальностей та систему контролю, сприяючи досягненню позитивного соціального впливу та уникненню можливих труднощів.

Фінансове забезпечення соціальних проектів визначається як ключовий фактор для їх успішної реалізації. Ефективне управління фінансами передбачає точне планування бюджету, прозору систему витрат та пошук джерел фінансування, таких як гранти, державні асигнування, благодійні внески чи партнерські угоди. Забезпечення стійкості фінансів дозволяє ефективно впроваджувати соціальні програми та максимізувати їхній вплив на поліпшення якості життя громади.

Процедура моніторингу соціальних проектів є критично важливою для забезпечення їхньої успішної реалізації та досягнення соціальних цілей. Моніторинг передбачає систематичне спостереження, збір та аналіз інформації щодо виконання проекту, його впливу та витрат. Цей процес дозволяє оперативно реагувати на зміни, визначати проблеми та коригувати стратегію відповідно до поставлених завдань. Ефективний моніторинг сприяє забезпеченню якості проекту та оптимальному використанню ресурсів для досягнення позитивного соціального впливу.

Роль органів місцевої влади в підтримці соціальних проектів невід'ємна для створення сталих та успішних ініціатив. Місцева влада виступає каталізатором для розвитку соціальних програм, забезпечуючи фінансову підтримку, створюючи сприятливе законодавство та сприяючи партнерству між громадськими організаціями та бізнесом. Її активна участь сприяє формуванню життєздатних ініціатив, спрямованих на покращення якості життя та соціальної справедливості в місцевих громадах.

Аналіз соціальних проектів в територіальних громадах (ТГ) є важливою складовою для оцінки їх ефективності та впливу на розвиток громад. Детальний аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони проектів, оцінити їхній соціальний вплив, ефективність витрат ресурсів та визначити можливості для подальшого вдосконалення. Цей процес допомагає впроваджувати наочні та результативні соціальні ініціативи, сприяючи сталому розвитку об'єднаних громад.

Проблеми реалізації соціальних проектів в територіальних громадах (ТГ) включають фінансові обмеження, нестабільність управління та

обмежену доступність ресурсів. Однак, перспективи включають можливість розвитку партнерств з бізнесом та громадським сектором, залучення додаткових фінансових джерел та створення умов для активної участі громадян. Шлях до успішної реалізації соціальних проектів в ТГ вимагає вирішення проблем та стратегічного підходу до їх вдосконалення.

Запровадження прозорих фінансових механізмів, активне вивчення потреб громади, розвиток партнерств та впровадження систематичного моніторингу – ключові рекомендації для ефективного реалізації соціальних проектів.

АНОТАЦІЯ

Черненко А. Ю. «Соціальні проекти як інструмент реалізації соціальної політики в ТГ».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавра» зі спеціальності «281 Публічне управління та адміністрування» за бакалаврською програмою професійного спрямування «Публічне управління та адміністрування». – Одеський національний економічний університет. – м. Одеса, 2024 рік.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – є суспільні відносини, що виникають при реалізації соціальних проектів в ТГ.

У роботі розглядається сутність та основні складові соціальної політики; розглянуто соціальні проекти: сутність та види.

Досліджено механізм управління соціальним проектом; розглянуто фінансове забезпечення соціальних проектів; визначено процедуру моніторингу соціальних проектів; охарактеризовано роль органів місцевої влади в підтримці соціальних проектів.

Охарактеризовано аналіз соціальних проектів в ТГ ; досліджено проблеми та перспективи реалізації соціальних проектів в ТГ; визначено рекомендації щодо покращення механізмів реалізації соціальних проектів.

Ключові слова: соціальні проекти; соціальна політика; соціальні інвестиції; територіальні громади; інноваційні технології.

ANNOTATION

A. Y. Chernenko "Social Projects as a Tool for Implementing Social Policy in TG."

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty "281 Public management and administration" under the bachelor's program of the professional direction "Public management and administration". – Odesa National University of Economics. - Odesa, 2024.

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the study is the social relations that arise during the implementation of social projects in TG.

The work examines the essence and main components of social policy; the nature and types of social projects are considered.

The mechanism of social project management is studied; the financial support of social projects is considered; the procedure for monitoring social projects is determined; the role of local authorities in supporting social projects is characterized.

The analysis of social projects in TG is characterized; the problems and prospects of the implementation of social projects in TG are investigated; recommendations for improving the mechanisms for implementing social projects are identified.

Keywords: social projects; social policy; social investments; territorial communities; innovative technologies.

